

FOTOGRAFIA A CATALUNYA

EL NOU PORTAL WEB DE LA CULTURA FOTOGRÀFICA A CATALUNYA

RECREACIÓ DEL PRIMER DAGUERROTIP FET A BARCELONA PER RAMON ALABERN

Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) | [+ info](#)

FOTOGRAFIA A CATALUNYA

EL PATRIMONI FOTOGRÀFIC CATALÀ AL MÓN	2
OBJECTIUS DEL PORTAL INSTITUCIONS PARTICIPANTS	
EL CÀNON	5
LES FOTOGRAFIES ELS FOTÒGRAFS	
L'ANATOMIA DEL WEB	11
CATÀLEG EXPOSICIONS VIRTUALS RECURSOS APRENDRE ARA	
CREIXEMENT I EVOLUCIÓ DEL PORTAL	17

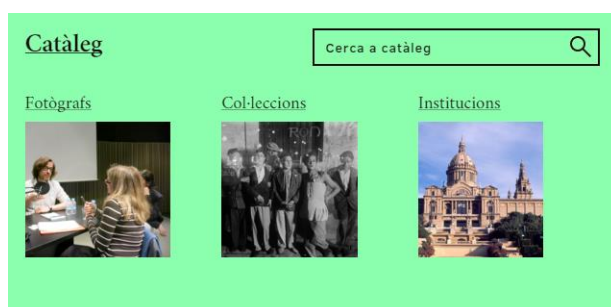
FOTOGRAFIA A CATALUNYA

el patrimoni fotogràfic català al món

Inscrit en el **Pla Nacional de Fotografia de la Generalitat de Catalunya**, presentat el passat mes de gener amb l'objectiu d'emprendre una política homogènia, global i comuna sobre el patrimoni fotogràfic de Catalunya, neix **Fotografia a Catalunya**, la primera plataforma en línia que recull de forma conjunta la cultura fotogràfica a Catalunya.

La fotografia ha estat, des del seus inicis a Catalunya, un mitjà d'expressió privilegiat. Ha documentat les transformacions de la societat i ha estat vehicle per la creativitat. Múltiples institucions del país conserven en els seus fons exemples destacats de fotografia documental i artística i fotògrafs de totes les disciplines creen cada dia nous projectes documentals o artístics.

Actualment, **el patrimoni fotogràfic català està format per més de 35 milions de fotografies inventariades**, conservades en els més de 323 arxius que formen el Sistema d'Arxius de Catalunya, diversos museus i altres centres de referència com la Biblioteca de Catalunya, l'Institut Amatller d'Art Hispànic i l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya. A més, aquest patrimoni fotogràfic ha tingut fins ara una notable diversitat de criteris en la protecció, conservació, descripció, accés i difusió, i es troba dispers per diverses col·leccions del país. Amb **Fotografia a Catalunya** es respon a una necessitat del sector que ha estat formulada en diverses ocasions, tot facilitant l'accés al patrimoni fotogràfic de forma unificada.

Fotografia a Catalunya respon a una necessitat del sector, tot facilitant l'accés al patrimoni fotogràfic de forma unificada

Objectius dels portal

El principal objectiu de **Fotografia a Catalunya** és divulgar i difondre aquest patrimoni fotogràfic històric i contemporani a nivell nacional i internacional, i esdevenir una finestra a la riquesa, qualitat i diversitat d'aquest món.

Fotografia a Catalunya vol:

1. Oferir una **plataforma útil i eficaç** que permeti l'accés de forma unificada a la informació sobre el patrimoni fotogràfic català, sobre teoria de la fotografia, sobre conservació preventiva i sobre els aspectes legals que afecten l'ús de fotografia, arribant a cobrir els principals àmbits que componen la cultura fotogràfica.
2. Incentivar la **utilització de la fotografia patrimonial en la recerca acadèmica**, establint-hi transversalitats cap a la resta de ciències socials.
3. Promoure un **hàbit en l'ús de la fotografia patrimonial i creativa en les dinàmiques didàctiques formals i en les no formals**, a escoles i centres d'ensenyament.
4. Crear una **comunitat al voltant de la cultura fotogràfica**, afavorint el creixement del sentiment de pertinença a la ciutadania, que faci servir aquesta plataforma per expressar-se i interactuar a través de la cultura fotogràfica.

El portal **Fotografia a Catalunya** pretén, doncs, potenciar l'afecció de la societat vers a la cultura fotogràfica cobrint les necessitats d'informació i serveis relacionats amb la consulta unificada de les col·leccions de fotografia catalanes, de la teoria de la fotografia i de la seva conservació preventiva, del compliment dels aspectes legals relacionats amb l'ús de fotografies, de l'ús de la fotografia en el sistema educatiu i de les novetats que es produeixin en l'àmbit de la fotografia documental, creativa i patrimonial. És per aquests motius, que també ofereix un panorama de les activitats i dels múltiples recursos, tant documentals com educatius, sobre la fotografia que estan disponibles a tot Catalunya.

Fotografia a Catalunya pretén potenciar l'afecció de la societat vers a la cultura fotogràfica del país

Institucions participants

El projecte, desenvolupat per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura, en tant que entitat gestora del patrimoni cultural del país i encarregada de potenciar el coneixement i l'ús social del patrimoni, amb la participació del Museu Nacional d'Art de Catalunya, s'ha pogut fer gràcies a la col·laboració de moltes institucions (arxius, biblioteques i museus), de col·leccions particulars i dels propis fotògrafs que han seleccionat el millor dels seus fons i la seva obra, per presentar-ho de forma integrada davant del públic.

Actualment s'han sumat al projecte les **col·leccions procedents de diverses institucions**, que tenien els seus fons digitalitzats, **i diversos fotògrafs contemporanis, amb més de 1.500 fotografies** en total: Arxiu fotogràfic de Barcelona, Arxiu Nacional de Catalunya, Biblioteca de Catalunya, Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (mNACTEC), Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC).

Col·leccions Fotografia a Catalunya

- **Arxiu fotogràfic de Barcelona** 60
FONS FREDERIC BALLELL MAYMÍ | FONS AMADEU MARINÉ VADALACO | FONS JACQUES LÉONARD
- **Arxiu Nacional de Catalunya** 58
FONS GABRIEL CASAS | FONS ANTONIO ESPLUGAS | FONS JOSEP MARIA SAGARA I PLANA | FONS BRANGULÍ
- **Biblioteca de Catalunya** 29
FONS SALVANY
- **MACBA** 27
FONS XAVIER MISERACHS | FONS SANDRA BALSELLS | FONS JAUME BASIANA | FONS XAVIER RIBAS
- **MNAC** 878
FONS GABRIEL CASAS
- **mNACTEC** 49
COL·LECCIÓ DURAN | COL·LECCIÓ MNACTEC
- **FOTÒGRAFS** 497

FOTOGRAFIA A CATALUNYA

el cànon

El portal web Fotografia a Catalunya s'ha desenvolupat a partir d'un grup de treball que va recollir les conclusions d'iniciatives anteriors com ara el document del 2011-2012 del Grup d'Experts d'Anàlisi del Patrimoni Fotogràfic Català que va fer la Direcció General d'Arxius, Biblioteques Museus i Patrimoni de la Generalitat de Catalunya o l'informe del Conca sobre l'estat del sector de la fotografia també del 2011. Per a la definició del web es va utilitzar com a base el projecte de Luz Gámiz "Museu Líquid de la Fotografia a Catalunya" de 2014.

El grup de treball el formen: Xavier Arola, gerent de l' Agència Catalana de Patrimoni Cultural; Joan Bufill, fotògraf i crític d'art, Enric Cobo, coordinador general d'Arxius de la Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni; Manel Esclusa, fotògraf; Jordi Guillumet, fotògraf i professor de la UB; Josep Maria Masachs, director de l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès; Conxa Rodà, cap d'Estratègia i Comunicació del Museu Nacional d'Art de Catalunya; Francesc Sánchez, tècnic de l'Arxiu Nacional de Catalunya; Pepe Serra, director del Museu Nacional d'Art de Catalunya; Albert Sierra, responsable d'Innovació de l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural, i Laura Terré, historiadora de la fotografia.

NENS JUGANT DIUMENGE AL MATÍ
Jordi Ruiz Cirera, 2011 | [+ info](#)

SENSE TÍTOL. Emili Godes, c. 1929.
Museu Nacional d'Art de Catalunya | [+ info](#)

El cànon

Un grup d'experts ha triat un catàleg de **600 fotògrafs imprescindibles de la fotografia a Catalunya**. Aquest cànon de la fotografia a Catalunya s'anirà ampliant any rere any amb la participació d'altres experts i de les institucions que conformen el projecte. Cada institució té la potestat de presentar nous autors per a la seva incorporació al cànon. També està oberta la inclusió en el web de tota la fotografia d'autor anònim o desconegut.

Cadascun dels membres del grup de treball va aportar un llistat que segons el seu criteri eren imprescindibles. A partir d'aquest llistat exhaustiu, es van triar els autors que generaven consens.

Qualitat, representativitat i reconeixement, els principals criteris de selecció

Els **criteris de selecció** han estat:

1. La qualitat de l'obra fotogràfica
2. La selecció representa tots els períodes, indrets del territori, estils i tècniques
3. Els autors han estat reconeguts i han publicat la seva obra en mitjans de premsa, revistes especialitzades o llibres
4. L'arxiu del fotògraf està considerat prou important com per ser custodiat per una institució
5. L'obra fotogràfica és representativa d'un moment concret de la història de Catalunya a través de les temàtiques que tracta

Per tal de garantir una presència equilibrada de fotògrafs en actiu, front a la fotografia històrica, es va preparar un segon llistat de fotògrafs joves rellevants. Els criteris emprats són els mateixos que pel primer llistat: qualitat, representativitat i reconeixement.

Els experts encarregats de la definició del cànon a partir del qual s'han establerts els criteris de tria del contingut han estat: Joan Bufill, fotògraf i crític d'art; Manel Esclusa, fotògraf; Jordi Guillumet, fotògraf i professor de la Universitat de Barcelona i Laura Terré, historiadora de la fotografia, amb la col·laboració de Sílvia Omedes i altres experts.

Les fotografies

El catàleg de **Fotografia a Catalunya** inclou una mostra de la diversitat del patrimoni fotogràfic català, des dels primers daguerrotips fins a la fotografia més contemporània.

De les imatges més antigues destaca la Col·lecció Duran de **daguerreotips** del mNACTEC, entre els quals s'hi troben els retrats burgesos fets pels primers estudis fotogràfics com ara els de Franck i Wigle, Matthey o Napoleón ([+ info](#)).

En els primers anys del segle XX noms com Frederic Ballell o Antoni Esplugas documenten des de les noves **arquitectures** fins a esdeveniments com la Setmana Tràgica. D'Esplugas també podem veure alguns dels seus coneguts retrats.

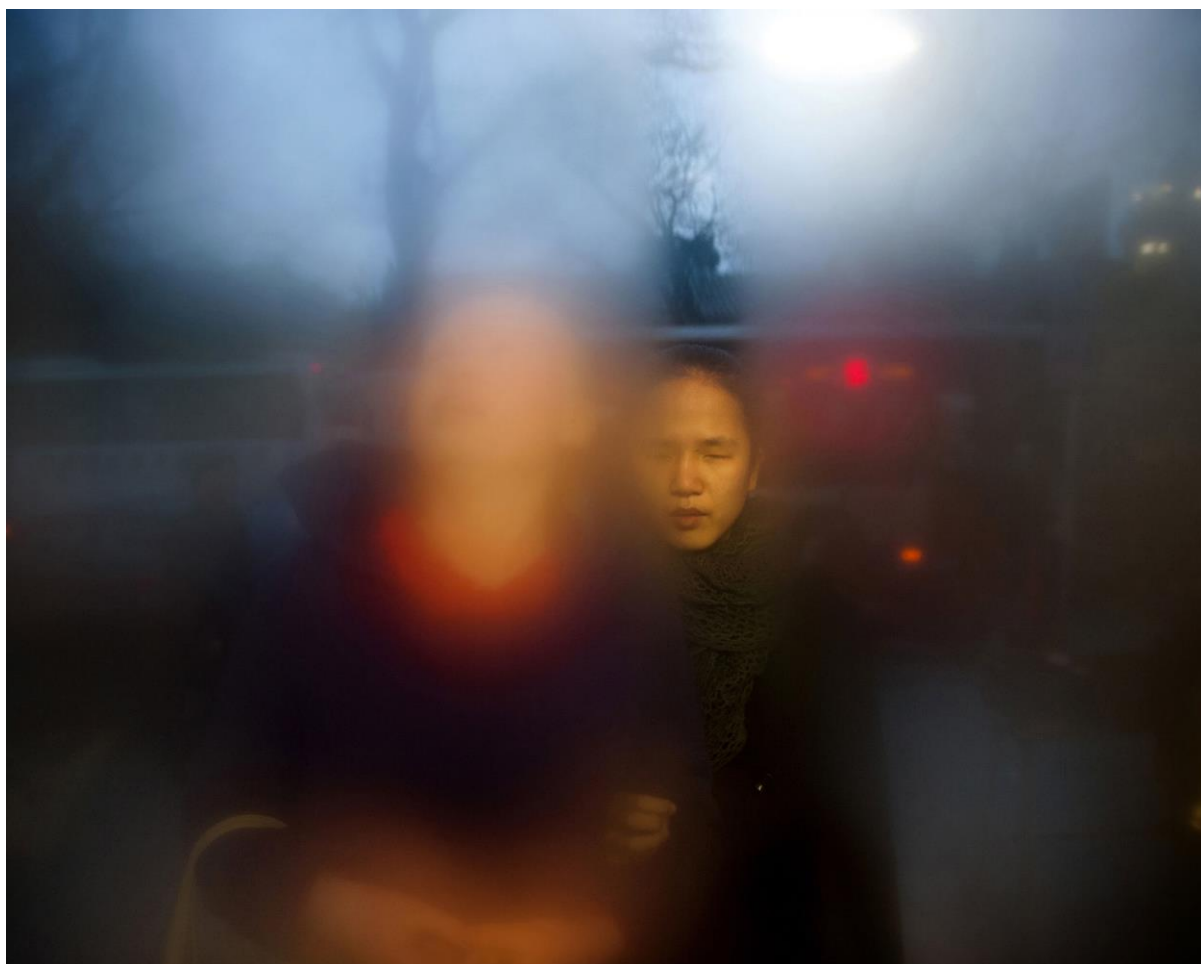
Front a aquesta fotografia s'alçaran els **corrents pictorialistes** que reivindicaven l'artisticitat de la nova imatge. A la web destaquen fotografies d'autors com Casas Abarca, Vilatobà o Claudi Carbonell.

El **documentalisme fotogràfic** està representat per destacats exponents com Sagarra o Brangulí, sense oblidar els fotògrafs aficionats com Josep Salvany, mentre que Gabriel Casas, Antoni Arissa, Emili Godes o Otho Lloyd ens mostren l'empenta de la modernitat i l'avantguarda.

La **fotografia social** també té un lloc al portal web amb mestres com Miserachs o Maspons, sense oblidar els magnífics reportatges que va fer Jacques Léonard de la vida a les barraques de Montjuïc.

No falten els noms més coneguts de la fotografia de les últimes dècades, com Joan Fontcuberta, Humberto Rivas, Jordi Guillumet o Manel Esclusa, així com molts **autors joves** que estan obrint el camp d'acció de la fotografia. Noms com Jordi Ruiz Cirera, Albert Bonsfills, Alejandra Carles-Tolrà o Enric Montes, entre molts d'altres, estan conreant estils que van des de la fotografia abstracta, fins al reportatge íntim, passant pel documentalisme a qualsevol lloc del món.

LA LINA I LA MENGCHUN A TRAVÉS DE LA FINESTRA D'UN RESTAURANT DEL CENTRE DE BEIJING, XINA

Albert Bonsfills, 2013. Col·lecció de l'autor | [+ info](#)

Els fotògrafs

Actualment, es troben representats a **Fotografia a Catalunya** els següents autors:

Antoni Arissa	Emili Godes
Manel Armengol	Joaquim Gomis
Pau Audouard	Roger Grasas
Autor desconegut	Roger Guaus
Frederic Ballell	Jordi Guillumet
Sandra Balsells	Manuel Laguillo
Xavier Basiana	Jacques Leonard
Ramon Batlles	Josep Maria Lladó
Albert Bonsfills	Martí Llorens
Gerard Boyer	Otho Lloyd
Josep Brangulí	Lorichon i Martinez
Antoni Campaña	Enrique Lorichon
Cantó y Cía. Barcelona	Ignasi López
Claudi Carbonell	Kim Manresa
Alejandra Carles-Tolrà	Amadeu Mariné Vadalaco
Pere Casas Abarca	Josep Masana
Gabriel Casas Galobarde	Oriol Maspons
Pere Català Pic	Mattey
Francesc Català-Roca	Xavier Miserachs
Toni Catany	Enric Montes
Colita	Napoleón
Joan Colom Altemir	Eduard Olivella
Juan Diego Valera	Jaume Orpinell
Manel Esclusa	P.Giménez
Antoni Esplugas Puig	Joaquim Pla Janini
Joan Fontcuberta	Leopoldo Pomés
Pere Formiguera	Dani Pujalte
Fotografia Franco Hispano Americano	Pàtric Marin
Franck i Wigle	Jorge Ribalta Delgado
Ferran Freixa	Xavier Ribas
Luis García Hevia	Humberto Rivas
Eugeni Gay Marín	Jordi Ruiz Cirera

Josep Maria Sagarra
Josep Sala
Josep Salvany i Blanch
Ton Sirera
Ricard Terré

Manel Úbeda
Joan Vilatobà
Emili Vilà
Mariano Zuzunaga

EL BORN

Xavier Miserachs, 1962

Museu Nacional d'Art de Catalunya | [+ info](#)

FOTOGRAFIA A CATALUNYA

l'anatomia del web

El portal web surt a la xarxa amb més de 1.500 fotografies, més de 300 recursos i una completa exposició virtual sobre el daguerrotip. fotografies al catàleg, noves institucions, col·leccions i fotògrafs. Aquests continguts creixeran de forma continuada amb la incorporació de noves fotografies, noves institucions, col·leccions i fotògrafs. La plataforma tecnològica està preparada per carregar milers de fotografies i és de fàcil consulta i navegació.

Més de 1.500
fotografies i més de
300 recursos per
descobrir el
patrimoni
fotogràfica català

L'arquitectura de la informació implementada afavoreix la navegació i la localització de tots els seus continguts, permetent a l'usuari la descoberta i la recuperació de la informació. El seu disseny s'adapta tant a ordinadors de sobretaula com a tauletes i telèfons mòbils.

El centre de la navegació del web és un menú que es desplega a pantalla completa per conèixer tota la dimensió del portal. D'aquesta manera, s'aconsegueix una navegació fàcil que no implica cap esforç cognitiu per als usuaris que poden veure satisfetes les seves expectatives sigui quin sigui el seu grau de coneixement d'aquest entorn.

Un altre element fonamental de Fotografia a Catalunya és **el cercador**, que permet tant la cerca d'elements concrets, com sobretot la descoberta. Gràcies a un sistema de cerca que ens permet introduir múltiples paràmetres, l'usuari pot trobar la informació desitjada amb un alt grau d'exactitud. De la mateixa manera, cerques més generals potencien la

descoberta de continguts desconeguts per a l'usuari gràcies a la navegació associada i als suggeriments del propi web.

Es pot cercar al catàleg fotogràfic per nom de la institució, per tècnica, data de realització de la fotografia, per drets d'autor, i autor.

The screenshot shows the website interface with a search filter sidebar on the left and a grid of photo results on the right. The sidebar includes filters for 'Institució', 'Tècnica', 'Llicència', 'Dècada', and 'Autor'. The search results display various photographs with their respective titles, authors, and dates.

FILTRANT PER

X Institució - Museu d'Art Contemporani de Barcelona

Cerca

Institució

- Altres (497)
- Arxiu Fotogràfic de Barcelona (60)
- Arxiu Nacional de Catalunya (58)
- Biblioteca de Catalunya (29)
- Museu d'Art Contemporani de Barcelona (27)

Tècnica

Llicència

- CC (by-nc-nd) (10)
- Copyright (17)

Dècada

Autor

Resultats:

- Museu d'Art Contemporani de Barcelona**
Xavier Ribas
Sin título (Bellvitge). Serie "Domingos"
1994-1997
- Museu d'Art Contemporani de Barcelona**
Xavier Ribas
Sin título (Familia leyendo). Serie: "Domingos"
1994-1997
- Museu d'Art Contemporani de Barcelona**
Xavier Miserachs
Paret a Cadaqués, 1958 [sèrie Costa Brava show]
1958
- Museu d'Art Contemporani de Barcelona**
Xavier Basiana, Jaume Orpinell
Ca l'Aranyó
1997-1998
- Museu d'Art Contemporani de Barcelona**
Xavier Ribas
Sin título (Campo de fútbol). Serie: "Domingos"
1994-1997

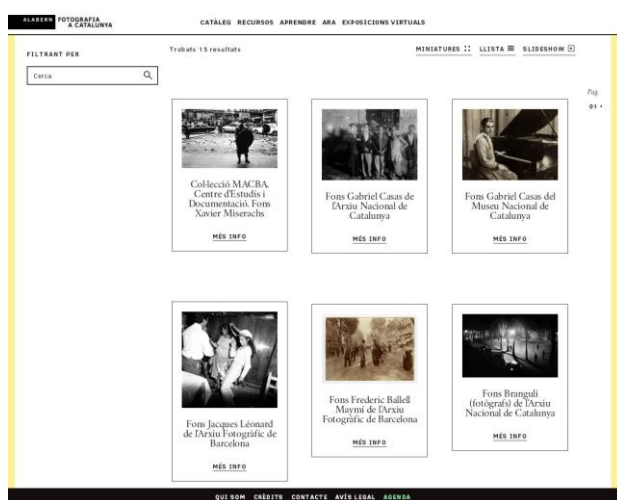
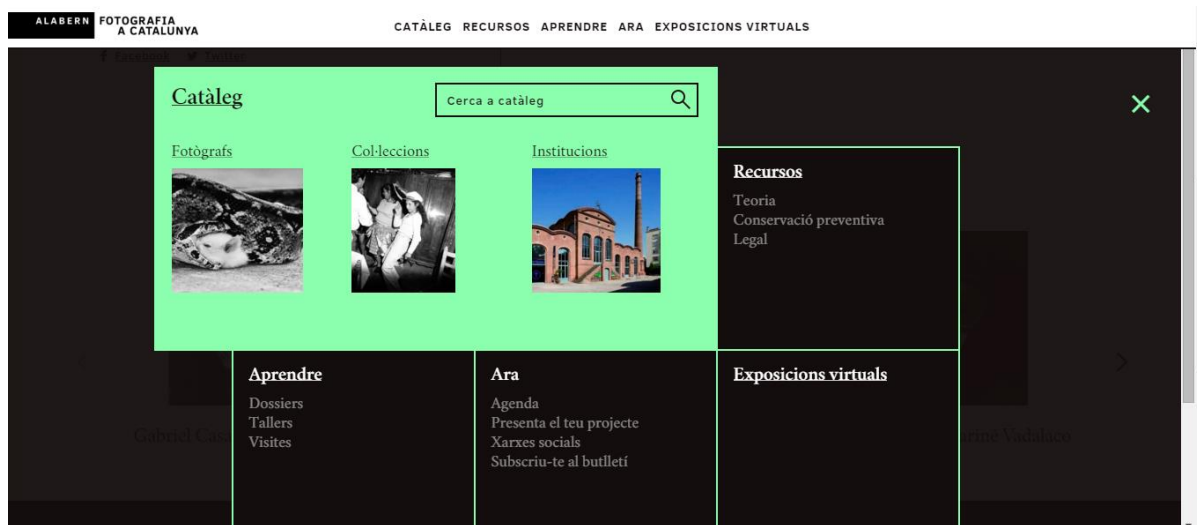
Qui som | Crèdits | Contacte | Avís legal | Agenda

Els continguts de Fotografia a Catalunya

1. CATÀLEG
2. EXPOSICIONS VIRTUALS
3. RECURSOS: TEORIA | CONSERVACIÓ PREVENTIVA | LEGAL
4. APRENDRE
5. ARA: AGENDA | PRESENTA EL TEU PROJECTE | XARXES SOCIALS | BLOC

1. Catàleg

Eix principal del portal web **Fotografia a Catalunya**, el catàleg és l'espai on es troben les fotografies a les quals es pot accedir a través de tres formes diferents: **fotògrafs, col·leccions i institucions.**

Les fotografies es poden visualitzar en miniatura, llista o foto a foto a pantalla sencera.

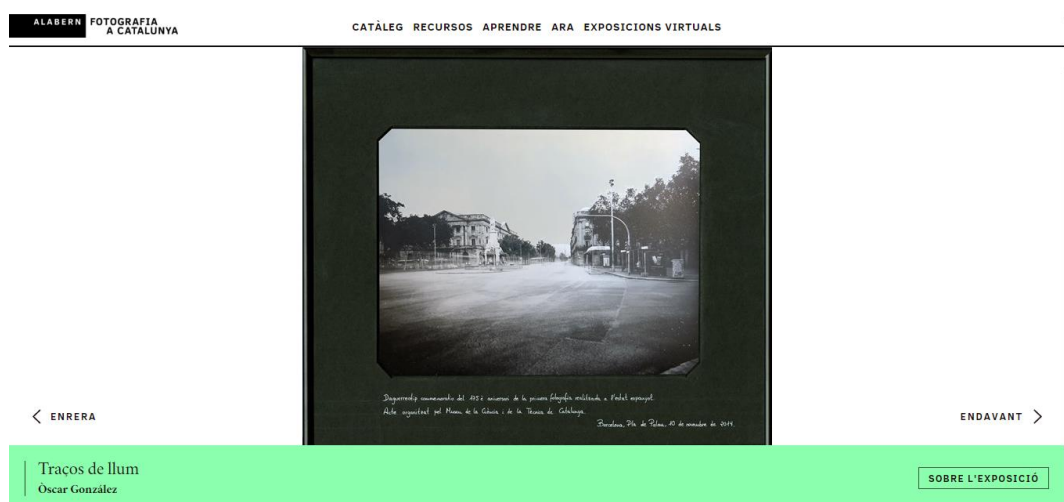
2. Exposicions virtuals

Juntament amb el catàleg, les exposicions virtuals són l'altra aposta del portal web, totes elles comissariades per experts de diferents disciplines d'origen. **La primera exposició virtual de Fotografia a Catalunya està dedicada al daguerrotip.**

Traços de Llum és una exposició virtual sobre la primera tècnica fotogràfica: la daguerreotípia. Seguint el fil d'una de les col·leccions de daguerreotips més destacades de l'Estat, la Col·lecció Duran del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, la mostra dona a conèixer els fets més destacats dels inicis de la fotografia, els seus protagonistes, els avenços tecnològics que la van fer possible i la seva ràpida introducció a la societat burgesa de mitjans del segle XIX.

A través d'onze àmbits i prenent com excusa diferents peces de la col·lecció del mNACTEC, la mostra proporciona claus per poder apreciar aquestes veritables joies de la fotografia antiga, el virtuosisme dels treballs d'alguns dels primers fotògrafs i l'ús que d'aquestes obres va fer la societat dels seu temps.

Traços de Llum està comissariada per **Òscar González**, membre del cos de titulats superiors, patrimoni artístic, i conservadors de museus de la Generalitat de Catalunya i Cap de l'Àrea de Conservació del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya.

3. Recursos

Teoria: accés a documents online o referències i ressenyes de documents físics com ara llibres o catàlegs, sempre relacionats amb la teoria de la fotografia. Els documents que podem trobar s'ordenen segons el seu format: "Tesis", "Articles", "Catàlegs" i "Treballs Acadèmics".

Conservació preventiva

Permet conèixer tots els àmbits relacionats amb la conservació preventiva de les obres fotogràfiques; identificació de procediments, sistemes d'arxiu, materials de conservació i condicions ambientals.

Legal

Aplega la informació al voltant de la gestió dels drets als quals està subjecte l'ús de fotografies.

3. Aprendre

Secció que recull l'oferta educativa relacionada amb la fotografia que ofereixen institucions culturals de Catalunya. Es poden descarregar dossiers multimèdia es pot consultar l'oferta de tallers i visites a aquestes institucions.

ALABERN FOTOGRAFIA A CATALUNYA CATÀLEG RECURSOS APRENDRE ARA EXPOSICIONS VIRTUALS

Propers activitats

	L'objecte invisible. Taller familiar de cianotípies Fundació Joan Miró TALLER 29, 30 i 31 de desembre de 2015; 10 i 17 de gener de 2016
	Visita guiada a l'exposició World Press Photo CCCB VISITA Del 12 de novembre al 13 de desembre del 2015

4. Ara

Agenda

Espai de esdeveniments, ordenats cronològicament, relacionats directament amb l'actualitat de món de la fotografia a Catalunya.

Presenta el teu projecte

El portal ofereix als autors novells la possibilitat de donar a conèixer el seu treball, a través de la presentació d'un projecte. Es consideren autors novells aquells que es troben en període de formació en l'àmbit d'una institució o aquells que encara no han publicat la seva obra en cap mitjà imprès o digital.

Comunitat (Xarxes Socials)

La intenció del portal és que els usuaris de la web formin part d'una **comunitat al voltant de la cultura fotogràfica catalana** i les activitats que es generen per donar-la a conèixer.

Tant el bloc com les xarxes socials pretenen que aquesta sigui una comunitat activa i amb veu pròpia. Per afavorir això es facilitaran icones de compartició a totes les fotografies, articles i notícies.

Bloc

El bloc publicarà articles monogràfics dedicats a l'actualitat del món fotogràfic escrits per autors convidats.

NOVEMBRE 2015							>
dl	dm	dx	dj	dv	ds	dg	
						1	
2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	
16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	
30							

FOTOGRAFIA A CATALUNYA

creixement i evolució del portal

Els objectius de Fotografia a Catalunya per al 2016 són: ampliar el projecte amb la participació de més institucions i més fotògrafs, arribar a tot el públic interessat per la cultura fotogràfica, donar lloc a una comunitat d'usuaris i fidelitzar-los, i produir recursos educatius relacionats amb les activitats de les institucions que formen part del portal.

Per assolir aquests objectius es preveuen **les accions** següents:

- **Donar a conèixer a l'exterior la cultura fotogràfica catalana** a partir de la publicació dels seus continguts en castellà i anglès, a més de l'actual publicació en català.
- Donar la possibilitat als usuaris de **crear galeries d'imatges del catàleg**, que podran ser guardades, publicades al web i compartides a les seves comunitats.
- Ampliar l'activitat del bloc fomentant la pluralitat dels autors
- **Participar en l'elaboració d'estàndards per a la documentació dels fons i col·leccions** amb la incorporació del projecte al grup de treball de fotografia a museus i arxius.
- Ampliar les funcionalitats del cercador amb **nous paràmetres de cerca** que millorin la navegació associada.
- **Contactar amb noves institucions i fotògrafs** contemporanis per incorporar-los al projecte, cercant la màxima qualitat i diversitat dels fons.
- Posar en marxa el **directori d'institucions, fons i col·leccions fotogràfiques de Catalunya** que reculli de forma progressiva el patrimoni fotogràfic català en tota la seva dimensió.

Les noves institucions per al 2016

Durant el 2016, el portal **Fotografia a Catalunya** carregarà mensualment nous fotògrafs i noves institucions. En aquests moments s'està treballant amb **5 institucions** per a la seva incorporació entre desembre i gener.

ARXIU COMARCAL ALT PENEDÈS

ARXIU HISTÒRIC DE TARRAGONA

ARXIU COMARCAL DEL GARRAF

MUSEU MORERA. LLEIDA

ARXIU COMARCAL DE LA GARROTXA

Durant el 2016, **Fotografia a Catalunya** serà gestionat de forma conjunta per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i el Museu Nacional d'Art de Catalunya. En el futur, el projecte passarà a ser gestionat pel futur Centre Nacional de la Fotografia.

FOTOGRAFIA A CATALUNYA

www.fotografiacatalunya.cat

f www.fb.com/fotografiacatalunya **t** [@fotografia_cat](https://twitter.com/fotografia_cat) **p** [fotografiacat](https://www.pinterest.com/fotografiacat) **i** [@fotografia_a_catalunya](https://www.instagram.com/fotografia_a_catalunya)

Agència Catalana del Patrimoni Cultural
Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya